

Bermon.

operū aliorū. nō contenti p̄ munib⁹ obse-
qujs. sed quantū vires sup̄ perunt cū discre-
to excessu om̄ia faciamus ut dicere possim⁹.
illud eccl. ij. **M**agnificaui, opa mea. **H**ic
aut̄ excessus ne indiscretio reputetur ex du-
obus constat scz ex multitudine & conami-
ne. hoc est ut multa faciamus bona opera &
eadem cū conatu. **H**unc conatu opm tam
diu p̄tinuātes. quousq; de excessu operū ve-
niamus in excessum mentis. de q; ps. **E**go
dixi in excessu mentis mee. **Q**uid aut̄ dixer-
it ex subtracta gratia ignorabat nihil sci-
ens nisi q; projectus esset a gratia quam in
excessu sentiebat. **H**unc excessum opm no-
stroꝝ docet nos berñ. di. **B**onū est homini
sua obsequia ad cumulum dare. verbi grā.
Sufficit ad salutē molestias corporis ferre
patienter. sed cumulus est enī in feroore
spiritus eas amplecti libenter. **S**ufficit ad
salutē superflua nō requirere. sed nec ppter
ip̄a si desunt necessaria murmurare. sed cu-
mulus est exultare & libenter querere. quo
modo aliis magis habeat ip̄e penuriam
patiatur. **S**ufficit ad salutē si nec in patiē-
tia vel fraude aliqua ad illud qđ desiderās
inuitū vel animū prelati tui inclinare. S cu-
mulus est refugere ea & ablata respuere. in
quibus voluntate tuam senseris oblectari.
Dicitur tertio exaltamur cum petro per pas-
sionē. cū nos quibusdam exercitijs passioni
equivalentibus strenue exercemus. **N**az
cum p̄prioꝝ exercitioꝝ merito sancti homi-
nes ad contemplationis grā admittuntur
ab oī spē terrene p̄solatōis se elōgāt. ut bo-
nis celestib⁹ abundantius perficiātur. qui
bus vrtūc⁹ gustatis cū more suo se subtra-
xerit sit amaritudo amarissima. et impani-
ti desiderio languere incipiūt vehementer.
Cum em̄ ad carnales delectiones redire
reclibeat. nec liceat ambobus carentes. & tā
qđ inter celum & terrā suspensi amarissime
cruciantur. et talis cruciatus equiualeat pas-
sioni. de hac passione di. iob. vii. **S**uspēdi-
um elegit anima mea. qđ exponēs Grego.
dicit. **Q**uid per animā rati mentis intentō
quid per ossa nisi carnis fortitudo designat
Omne aut̄ qđ suspenditur proculdubio ab
imis elevatur. **A**nima ergo suspendū ele-
git ut ossa moriantur. qđ dum mentis intē-
tio ad alta se subleuat. omnem in se carnis
fortitudinem necat. **S**anci em̄ viti certissi-
me sciunt. quia requiem in hac vita habere
nequaq; possunt. et idcirco suspendium eli-
gunt. qđ desideria terrena deserentes ad al-
ta animū tollunt. suspensi aut̄ ossibus suis
mortē inferunt qđ amore superene partie in
virtutū studijs accincti. hoc qđ fortis prius
in mundo fuerant suspensi occidūt. de hoc
martirio dicit **H**enr. **C**uz grā p̄templan-
tis celerius nō subuenit. fit obsecrant celus
eneum & terra ferrea. et cum relicta sibi hui-
mani cordis duricia ad rotū exaudiri non
meretur. anxietas desiderantis negari sibi
existimat quicquid differt. et nescio an vel
ip̄am gehennā xp̄iti ad tempus horribilis
penalibus te ducat. qđ post spiritualis studijs
gustatā suavitatē exire tenuo ad illecebras
& molestias carnis. **T**alis ergo crucifijo
si nō ferro sanguinē fundat. petri tamē cor-
porali martirio adequatur. tales enī inter
celi & terre p̄solationes eleuant pendent mi-
serabiliter de solati. **N**onne velud inter du-
as mensas posui eplantes. hincinde specas
mus ieumi. sic sumus & minino sic. vnde et
go sic positis risus vnde ioc⁹. vnde levitas
quando forte nō agnoscimus; ad quā v̄c.
XXXI. De sancto Mattheo. fmo. j.

Cecidit sors super
Mathiam & annumeratus est cū
undecim. act. i. **D**icit Zlug⁹. **O**nuprēte
us qui summe bonus est vult om̄es homi-
nes saluos fieri. et ad agnitionē sui nomis
peruenire ut fiant particeps sue bonitatis.
cui p̄prium est se p̄municare ppter qđ offis
vocat nullum respues. nullum transiēs. of-
bus gratas suas offerens. qđ non est acce-
ptor personarum deus. et ideo sorte sue ro-
rationis super om̄es mittit licet non capiat
apud om̄es. In verbis ergo p̄positis duo
intelligimus scilicet glorioſi būius princi-
pis electionē & electi sublimationem. **P**ei-
mū ibi. Cecidit sors super **M**athiam. lecū-
dum ibi. et annumeratus est cū nī. **D**ica-
sione ergo huius sortis duo dicimus. vide
licet de sorte p̄tinentibus. scđ de in sorte

consentientibus. de primo sit primus sermo.
te scđo scđis. De primo adhuc tria dicemus.
primo de sortis descriptio. scđo de sortis di
visione. tertio de sortis obauditione. Et
primo ḡ dicamus de sortis descriptione. q̄
(quoniam est de p̄nī materia et q̄ntum pertinet
ad nostrā vocacionē obmissa sorte q̄ vñi sunt
apostoli. de q̄ nihil certi nobis doctores insi
nuant) nihil aliud est nisi diuine gratie am
monito monens intus p̄ spiritū siue mo
nes extra p̄ dominū ad consentiendum deo
Ethanc sortem siue ammonitionis de⁹ mirat
super om̄ē hominē nullū transiens nulluz
p̄temnens: cui si p̄senserimus p̄ficer in no
bis sanctificationē vite eius que nūc est pa
niter et future. Vñ si sorti siue ammonitiōis cō
senserimus dantes ei p̄sensum nostrū cum
amoniū fuerim⁹ vel intus a spū vel extra ab
omni beati erimus in eternū. si aut̄ nega
venimus nec sorti ei p̄senserimus in sto dei
iudicio derelinquim⁹ reprobati. Unde ad
salutem nostrā et dei grām consequendā p̄
dica duo necessario requiruntur: sc̄z diuine
sortis ammonitio et cōsensus nostri inclinatio
Ipsa em̄ sunt de quib⁹ Ath. xviij. dicitur
Si duo cōsenserint de omni re quā petierit
hierās a parte meo qui est in celis. De⁹ aut̄
sortem siue vocacionis singul' exhibet. licet oēs
per̄ ensim oblate gracie nō consentiant:
non occurant. Vñ qđ math. v. dicit. De⁹
solē suū oriri facit luper bonos et malos et
pluia sup iustos et iniustos. hoc. i. patr. xxi
dicit. Quid sortem ex equo magnis et pluia
hoc qđ in his duob⁹ dicit hoc intendebat
Job dicens. Sup quem nō effusit lumen
enī: et cu his trib⁹ p̄cordat p̄s dicens. Nō
est qui se abscondat a calore eius. quod enī
nos hic dicimus sortē hoc iob lumē et psal
nominar calorem. et sic p̄t̄ sortis descriptio
quā ideo multis noībus exposuim⁹: ut eius
significatio evidentius innotescat. Et
scđo dicendū est de sortis diuisione. hoc ē
quod modis dñs sortem siue vocacionis super
nos mittat. Et q̄ntū nunc sufficit quiq̄ sūt
modi quibus nos deus ad se misericorditer
vocat: licet criminis obiectione. pene cōmina
tione paterna supplicatione. beneficioꝝ exhib
itione et premij. p̄missioꝝ. Si quis mo-

dis om̄es homines nisi obstinati fuerint al
liciuntur: et ad id qđ allicēs desiderat indu
citur. De⁹ ḡ vocat nos de⁹ mittens sup
nos sortem siue vocationis p̄ criminis obie
ctionem. impropereans nobis peccata q̄ com
misimus: qđ tunc agit cu vel int̄ ea ad me
memoria nobis revocat. vel foris p̄ os predica
toris insinuat. sic p̄ iere. nobis n̄a crimina
objiciuntur cu dicit. Transire ad insulas et
et post plura subiungit. Duo mala fecit po
pulus me⁹. me tereliquerūt fontē aque viue
et foderūt sibi cisternas dissipatas q̄ con
tinere nō valent aquas. In quibus verbis
duo tanguntur p̄ que om̄ia peccata crimina
lia cōmittuntur sc̄z auersio et cōuersio. Auers
io a summo bono: qđ tangit in eo quod di
cit. Ne tereliquerūt fontē aque viue. Con
uersio ad bonū cōmutabile: qđ in eo tangit
quod subiungit. Et foderūt sibi cisternas dis
sipatas. Hoc em̄ bonū cōmutabile bene c̄
sternis dissipatis simile dicit. qđ om̄is vñs
temporium cōtra deū cum tpe euaneat. Se
cundo mittit super nos de⁹ sortem siue voca
tionis per p̄le cōminationē. reducēs nobis
ad memoriam quā mala cōminatus est dñs
his qui in criminib⁹ perseverant qđ inexora
bilis sit eis et qđ inflexibilis. dices eis illud
proverbi. Ego in interitu vestro ridebo et sub
annabo cu vobis qđ timebatis aduenierit.
De qua cōminatiōe dicitur deuter. xxvij.
Augebit dñs plagas tuas. plagas magnas
et perseverantes pessimas et perpetuas: et con
uerteret in te om̄ies afflictiones egypti quas tu
muisti et adhuc cebūt tibi: insuper languores
vniuersos et plagas que nō sunt scriptae in
volumine legis inducet sup te donec te con
terat. Item illos. iiij. Iurauit dñs in san
cto suo. qđ veniet dies sup vos et leuabunt
vos in contis et reliquias vestras in ollis fer
uentibus. Item p̄s. Nisi conuersi fueritis
gladiū suū vibrauit et vñq̄ sagittas suā ar
den. effectit. De hac cōminatiōe dicit bern.
Deus volens nobilē creaturā sc̄z hōiem re
vocare. sc̄o inquit quid faciā. Homo timi
dus est naturaliter terreō eū. si forte sic cō
uertatur et vivat et cōminatus est acerbiora
que excogitari possunt scilicet tenebris eter
nales. vermes imortales. ignes inextinguiri

De sermo

bilem. **G**ettatio mittit sup nos deus sortem sue vocationis vocans nos p pater nam supplicatione: ut quem criminis obie cno no moueat. cominatio no ferreat. dulcissima supplicatio allicit. de qua vocatione dicitur *Jere. iij.* Reuertere auersatris et no auertam faciem meam a vobis: quia sanctus sum et non irascar in perpetuum. et ibide*iij* vulgo dicitur. Si dimiserit virorum suorum et recedens ab eo duxerit virum alterum. nunquid non polluta et contaminata erit mulier illa? *Lu. aujē* fornicata es cum amatoribus multis. tamē reuertere ad me dicit dominus et ego suscipiam te. item *Ezeb.* Nunquid voluntatis mee est mors impunis dicit dominus. et non magis ut couertatur a vijs suis viviat et quare morientium domus israel: quia nolo mortem morientis. reuertimini et vivite. *Hinc Cañ. v.* Reuertere reuertere sunamini: reuer. reuer. ac si dicat. **S**unamini id est misera et captiuia. reuertere primo propter beneficium creacionis. reuertere secundo propter beneficium redemptiois. reuertere tertio propter gratias beneficiorum. reuertere quartio propter ipem eam glorificationem: ut sive in quodque isto singulariter no moueat: moueant saltem cia simul iuncta. **Q**uartio mittit sup nos deus sortem sue vocationis: in unib[us] beneficiorum nos alliciens inter que non unquam facit nobis prospera arridere et nulla aduersa ad h[ab]ere. **A**ulta sunt enim qui plus beneficiorum inclinantur quam duris minis compellantur. et ideo tot et tanta beneficia contulit que etiam quosque ingratissimos possit obruere. **D**edit enim nobis nos in unum corpus et animas addidit et alia per que in bono esse virtutem possit subsistere. dedit celum et terram et omnia que in eis sunt: nec omnibus his contentus addidit semetipm sibi se torum: hoc est sibi deum et hominem. totam trinitatem sibi numerum personarum. **D**edit enim filium in incarnationem. spiritum sanctum in sanctificationem se patrem servauit in eternam glorificationem: in tantum semetipm pro nobis exanimans. ut de omnibus que habebat nihil a nobis penitus continebat. **H**is beneficiorum augustinus affectu sum excitare voluit cum dicebat. **A**mania mea dilige deum qui dedit tibi celum cum sideribus

aetem cum volucibus. terram cum germinibus. aquam cum pisibus. spumam sanctum in sanctificationem. filium in redemptionem. seipsum in eternam fruitionem et glorificationem tecum. **I**te Bern. Quia omnes diligunt munera. venit deus et tot et tanta nobis: cotulit donaria. ut in arcam sue dilectionis seipsum nobis totum daret cum omnibus que habebat. **Q**uinto mittit sup nos sortem vocationis sue per priorum permissionem. permittens nobis talia et tanta que ut ait aplius nec aut audiri tecum. item permittens nobis in presenti tempore dulcissimas delectationes. in futuro vero eternam glorificationem: que ambo promittit nobis *Math. xix.* Omnis qui reliquit patrem aut matrem tecum regnabit. **C**anto enim affectu diligit nos deus ut non sit contentus post finem laboris copiosa nobis dare potest: sed in via hac qua ambulamus de primis celestium bonorum et stolidis quibus letabitur germinans nos infundit: ut cognitio quam dulcis est dominus viam dei telerabili percurramus. **H**is quinq[ue] modis mittit super nos deus sortem sue vocationis videat et intelligat quis consentiat quis sequatur quicquid enim homo de his et similibus ammonitionibus cogitauerit non credat has ammonitiones suas esse cogitationes: sed domini ammonitionem et sonis sue vocationem: quia omnis bona cogitationes dei sunt ammonitiones: non nostre cogitationes. iuxta illud prophetas. Ego sum qui loquor iusticiam. quod ex persona dei dicit mala vero cum cogitamus nostre sunt cogitationes sibi illud *math. xv.* De corde etenim cogitationes male. adulteria tecum. **U**nus bernardus est: cum vero bona dei sermo. illa scilicet malitia cor nostrum dicit. hec scilicet bona cor nostrum audiit. **H**is quinq[ue] modis nitebatur dominus iudicium ad penitentiam reuocare. Primo per criminis obiectiōem: cum dixit. *Juda.* oscularet. secundum eum reuocari per pene cōminationem dicens. *De homini.* per quem filius hominis tradetur. et cum nec sic proficeret. tertio addidit dulcium verborum allocationem dicens. *Amice ad quid venisti?* et cum nec

qui amiciciam ad eum habuerit quem vocavit amicum. et cum nec sic audierit: quod subiunxit beneficiorum exhibitionem: constituit eum procuratorem super his que mittebantur: et maxime quia osculatus est eum. **Q**uinum scilicet premum promissionem non addidit sciensque obstinatus iam factus premia non curaret. **I** tertio dicendum est de vocacionis recusatione siue scoris cbauditione. Cum enim omnes vocentur et pauci veniant: expedit ut ponantur cause propter quas obaudiuimus de minimis sic vocantem. **S**unt autem nouem modi propter quos vocati renuntur consentire. **P**rimi enim desperant sicut carnis: iudas: quos cum reuocasset dominus improperando eis peccata sua querens in eis locis penitentie dixerunt. **A**iator est iniunctus mea quod ut veniam merear. **S**ed iordanus irident sicut patet de vocatis per loth. de quibus **G**en. ix. dicit. **I**esus est eis quasi iudens loqui. **T**erci contemnunt sicut pharaonis qui signis et miraculis vocatus recusavit dimittere populum opponens se deo sicut **E**ro. i. dicit. **J**uduratum est cor. **C** De qua poterat deus superbiam pharaonis per vias et leones domuisse: sed muscas misit: vi eius superbiam magis confundere. **Q**uarti per occasionem aliquam se excusant sicut saul qui prevaricatione inobedietie apud samuel excusauit dicens. i. **R**e. xv. **A**ccepit populus de melioribus armis ut etmolaret domino. et sicut illi euangelici qui lu. xiiij. vocati excusauerunt se dicentes. **V**illa emi quinque iuga boni emi. vxorem duxi. rogo te habe me excusat. **Q**uinti vocati venire difserunt: dicentes intra se. adhuc iuuenis es. multum superest te tempore. ex quoque persona dicitur **S**ap. q. **V**enite fruamur bonis in iuuentute celeriter: non pretereat nos flos ipsius. **Q**uibuscum ruidet dominus **L**u. xij. **V**igilate quia nescitis qua hora dominus vesterventurus sit: de quorum numero erat ille qui in euangelio ait **A**nia mea habes multa bona et. cui dominus respondit. **V**ulte hac nocte et. **S**exti non veniunt detentum immoderato timore vel amore cogitantes intra se: non potes peccata dimittere res iniustas restituere. in rigore penitentie persistere et. **Q**uibuscum respon-

Bermon

infundere penitentiam quā virū aliū diuitur
no longi temp̄o s̄ exercito consequuntur:
quem admodum tedi latroni. Sed d. cōdō
bis. Non cōgregabo conuēticū. &c. id est nō
magnas talium magnitudines congrega-
bo. nam in cīni scriptura canonica vnuim
tūm inuenies extrema penitentia saluatuū. et
hoc hora dominice passionis. quando nō in
uenerabat tanta fides in israel. H̄i sunt ex
go qui a dō misericorditer vocati venire cō-
temnunt et d̄ueris se occasionibus subdu-
centes. Ex quorum temeritate et presumpti-
one dominus motus iurauit in ira sua. quia
non intrabunt in requiem suam: dicens lu-
ce xiiij. Amen dico vobis q̄ nemo virorū
illorum qui vocati sunt guisabunt certā me-
am. A quo iuramento &c.

XXXII. De eodem sermo scđus.

Oecidit sors su-
per matbiam vt sup̄. Dicit
salomon ex persona dei. Be-
atus homo qui audit me. et q̄
vigilat ad fores meas quondam et obseruat ad
postes ostij mei. In quibus verbis
sedo loco positis intimissima vis et subtilis
sua describiunt dei commonetis nos et sor-
tem cōmonitionis sue super nos pronaciens
obseruatione; quod in his tribus verbis scilicet
audit vigilat obseruat lucide declarat. qui
enim hos tres custodes ad ostium cordis sui
posuerit: scilicet audienniam vigilantiam et
obseruantiam: q̄ntumq̄ fuerit venerit
non poterit ignorare. De qua diligenter cu-
stodia dicit Bernardus. Deus veniens ad
nos non facile obseruatur unde veniat et q̄
vadat. et stud forte sine damno salutis ne-
scire licet. ceterum quando veniat aut quan-
do vadat id plane periculissime ignoratur.
Cum enim lx circa nos dispensatore sancti
spiritus vicissitudines vigilauissime non
obseruantur. si vt nec absentem desideras
nec presentem glorifices. Nempe qui idcir-
co recedit ut audiens queratur. quo nō mo-
dos si abesse nescitur requiritur. et qui dignan-
ter ad hoc redit ut cōsoletur qualiter digne
pro sua maiestate suscipit si nec adesse senti-
tur: binc est q̄dī qui sortem vocantis dei

contempsetūt. ideo damnandi sunt. qz nec
presentiam nec absentiam eius curauerunt
propter quem contemptum cēnam domini
vt iurauit non guisabunt: auertens se ab il-
lis tanq̄ reprobaris et conuertens se ad ele-
cōs: fortem suēcationis prōciens super
illos qui pulsantem vt auerterint in romis
tunt. Sicq̄ p̄tingit vt de uno eodemq̄ dul-
cissimo mannat alij reficiantur alij indu-
runt alij strangulentur et alij emundentur. si-
cut de sole uno et eodem alie res molleculē
vt cera: et alie indurescunt ut lutum. Sic
igitur iam pulsans a reprobis non auditur
sic et ipsi pulsantes similiter nō au-
diuntur dicerq̄ eis. Amen dico vobis: nescio vos.
Intrōmissus autem ab electis statim i meo
dio terre salutem incipit operari: vt fiat qđ
scriptum est Eccl. In distributione sortis
da et accipe: hoc est da p̄sensum et accipe gra-
tiam. Nam ex gratia adiuuante et consensu
nostro inclinata perficitur saluatio nostra. Ab hoc
est quod dicitur Apoca. Ego sto ad ostium
et pullo. si quis mihi aperietur: intrabo et ce-
nabo cum eo. O In quibus verbis
predicta duo tanguntur: scilicet grana pul-
sans et conseptus aperiens. Cu ergo occur-
rimus deo siue sortem mittere siue pulsan-
ti quod vnuim est: dantes sibi consensum; no-
strum et dicentes cum psal. Iurauit statui
custodire iudicia iusticie tue de sine medio
intrat in hospicium cordis nostri habitans
per fidem in cordibus nostris. iuxta illud sa-
pientie vii. Intravi in dominum meam con-
quiescam cum illa scilicet anima rançōz cui
sponsa. et sequitur. Non enim habet amar-
itudinem conuersatio illius: nec tristitia co-
victus illius sed leticiam et gaudium. licet ra-
men omnes equaliter id est equali grana nō
inhabitet. An videtur tibi equaliter inesse ei
qui dicebat. Si venierit ad me non videobo
eum. si abierit nō intelligam. iob. ix. et ei qui
erit mihi dolor et labor et vita erit anima mea
tota plena te. An videtur tibi equaliter id ē
equali gratia inesse ei quem per solam fidej
inhabitat. et ei qui dixit Bern. Unum et cō-
fīx̄ est verbum dei: mox vt intus venieret
pergesecūt dormitancem animaz meā. cepit